

Zitting 1982–1983

16 683

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer

Nr. 5

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting 1980–1981.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 16 maart 1983

De vragen van de leden van de V.V.D.-fractie zal ik graag als volgt beantwoorden. De opvatting dat men slechts over «gedaagde» spreekt wanneer een dagvaarding is uitgebracht en dat derhalve in het nieuwe lid van artikel 126 zou moeten worden gesproken van «gedagvaard moet worden» of «gedagvaard wordt», deel ik niet. Voordat de dagvaarding wordt uitgebracht zal men inderdaad moeten nagaan welke rechter bevoegd is, maar dat houdt niet in dat men in het kader van de bepaling van de bevoegdheid niet zou kunnen spreken van «gedaagde» hoewel de toekomstige gedaagde is bedoeld. In dit verband wijs ik op artikel 126, achttiende lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, waarin eveneens wordt gesteld: «Indien de Staat eischer of gedaagde is», terwijl in dat geval de staat nog niet gedagvaard heeft of gedagvaard is.

Over de vraag of het taalkundig beter is te spreken van «en er in de voorgaande leden niet een bevoegde rechter is aangewezen» of «en er krachtens de voorgaande leden geen bevoegde rechter is», merk ik op dat naar mijn mening beide redacties mogelijk zijn. Ik geef evenwel de voorkeur aan eerstgenoemde redactie, aangezien de desbetreffende regel duidelijk de bevoegde rechter aanwijst.

In de eerste zinsnede van de vierde alinea van de memorie van toelichting op blz. 3 is helaas een fout geslopen. Deze zinsnede moet luiden: «Ingevolge artikel 37 van het verdrag is de burgerrechtelijke immuniteit van artikel 31 ook van toepassing op de inwonende gezinsleden van een diplomatiek ambtenaar indien zij geen onderdaan zijn van de ontvangende staat (lid 1) en op de leden van het administratieve en technische personeel van de zending.».

De leden van de V.V.D.-fractie zien in verband met het gestelde op blz. 4, tweede alinea van de memorie van toelichting nog een tweede bezwaar tegen de voorgestelde competentie van de Nederlandse rechter, nl. het feit dat bijvoorbeeld bij verkeersongevallen de «lex loci delicti» van toepassing is, hetgeen extra bezwarend is voor de Nederlandse rechter, die dat buitenlandse recht moet toepassen.

Inderdaad is in geval van een verkeersongeval naar regels van Nederlands internationaal privaatrecht in beginsel de «lex loci delicti» van toepassing. Het valt evenwel niet in te zien waarom dit extra bezwarend zou zijn voor de rechter die op grond van artikel 126, laatste lid Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevoegd is. Deze situatie doet zich immers ook in andere

gevallen voor, bijvoorbeeld bij een verkeersongeval in het buitenland veroorzaakt door een daar wonende gedaagde, terwijl de eiser in Nederland woont. Op grond van artikel 126, laatste lid Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is dan de Nederlandse rechter bevoegd, maar hij dient in dat geval wel buitenlands recht toe te passen.

De executie van een door de Nederlandse rechter gewezen vonnis op grond van een executieverdrag zal pas mogelijk zijn indien de andere staat bij het executieverdrag is aangesloten en indien aan de door dat executieverdrag gestelde voorwaarden is voldaan. In executieverdragen is als belangrijke voorwaarde voor erkenning en tenuitvoerlegging opgenomen dat de rechter die de te erkennen uitspraak gewezen heeft – in casu de Nederlandse rechter – een in de zin van het executieverdrag bevoegde rechter was.

Zo is de bevoegdheid van de rechter van de woonplaats van eiser doorgaans niet een aanvaardbaar «forum» in de zin van de executieverdragen (zie artikel 3, tweede lid, laatste streepje van het EEG-executieverdrag). Aangenomen moet worden dat ook in het voorgestelde nieuwe lid van artikel 126 van een exorbitante bevoegdheid in de zin van de executieverdragen sprake is, zodat de vonnissen niet op grond daarvan kunnen worden geëxecuteerd.

Wel is het mogelijk dat eiser zich verhaalt op het vermogen van gedaagde in Nederland, al dan niet door middel van derdenbeslag, zoals deze leden terecht opmerken. Ook moet het niet uitgesloten worden geacht dat op grond van regels van het commune internationaal privaatrecht van het land waar het ongeval heeft plaatsgevonden het Nederlandse vonnis wordt erkend. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat het desbetreffende land eveneens bij het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer is aangesloten en in verband met artikel 31, vierde lid van het Verdrag een zelfde bevoegdheidsregel als vervat in het nieuwe lid van artikel 126 kent, hetgeen aanleiding zou kunnen zijn om het Nederlandse vonnis voor erkenning en tenuitvoerlegging in aanmerking te doen komen.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes